ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **X,** zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje,** se sídlem Kounicova 24, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 2. 2020, č. j. 33 A 86/2019 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ladislava Bárty **se určuje** částkou 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 9. 12. 2019, č. j. KRPB-233584-47/ČJ-2019-060022-Z, byla prodloužena doba trvání zajištění žalobce podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců"), za účelem jeho předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie [Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013 (dále též „nařízení Dublin III")] o dalších 35 dnů, tj. do 20. 1. 2020. Jednalo se o v pořadí druhé prodloužení doby trvání zajištění žalobce

stanovené rozhodnutím žalované ze dne 22. 10. 2019 na 33 dnů, která byla poté prodloužena jejím rozhodnutím ze dne 11. 11. 2019 o dalších 24 dnů.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalované žalobu u Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud"), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Uvedl, že žalovaná poměrně jasně označila podklady, z nichž vycházela při posouzení otázky existence systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku. Přestože důkladně nevysvětlila dílčí závěry plynoucí z jednotlivých označených zpráv a ani podrobněji nehodnotila Informaci Ministerstva vnitra ČR ze dne 5. 4. 2018 vycházející z AIDA Country Report Romania 2018 (dále též „zpráva AIDA"), jasně vyjádřila, že ze zpráv neplynou poznatky, které by zavdávaly důvod ke konstatování existence systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku. Dle judikatury nelze na žalovanou v řízení o zajištění cizince, v němž funguje snížený důkazní standard, přesouvat důkazní břemeno ve věci prokázání neexistence systémových nedostatků v členském státě, kam má být cizinec předán. Tato otázka je předmětem rozhodnutí o předání cizince a určení příslušného členského státu EU v dublinském řízení. V nyní posuzované věci jsou závěry žalované o situaci v Rumunsku přiměřeně podloženy citovanými zprávami, které žalobce přímo nezpochybnil, a jsou rovněž v souladu s aktuální judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ani žalobcem citované zprávy nevypovídají o existenci závažných systémových nedostatků v rumunském azylovém systému či o přetíženosti tamějších uprchlických ubytovacích kapacit. Žalobcem vytýkané problémy týkající se tlumočení, zajištění právní pomoci, využívání sociálních benefitů či integračních programů pro cizince, nejsou tak zásadního charakteru, aby je bylo možno označit za systémové nedostatky, nesoucí s sebou riziko nelidského či ponižujícího zacházení pro žadatele o mezinárodní ochranu. Jakkoliv se může stát, že žádosti uprchlíků budou stiženy různými vadami shody vůle a jejího projevu, není žalovaná povinna zabývat se tím, zda bylo azylové řízení v Rumunsku zahájeno řádně. Pro všechny cizince je v uprchlických centrech zajištěna na základní úrovni právní pomoc týkající se řízení ve věcech mezinárodní ochrany a dublinského řízení. Krajský soud nepřisvědčil žalobci ani v dalších námitkách a žalobu jako nedůvodnou zamítl. Plné znění rozsudku krajského soudu je přístupné na www.nssoud.cz., a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel") v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s."). Podle stěžovatele krajský soud nesprávně vyhodnotil přípustnost jeho předání do Rumunska. Žalovaná měla zkoumat, zda mu v důsledku systémových nedostatků rumunského azylového řízení nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení. Situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je tristní, zvlášť těch nemajetných. Řízení je chaotické a porušuje právo na spravedlivý proces, neboť znemožňuje obranu v mnoha případech odepření vstupu na území Rumunska. Nepřípustné podmínky panují v oblasti čerpání sociální podpory, participace na integračních programech, tlumočení, vyřizování běžných dokladů, ubytování, zdravotní péče a hygieny. Neexistuje žádná záruka, že v případě dosažení účelu

zajištění bude se stěžovatelem zacházeno důstojně a řádně. Hrozí mu rovněž diskriminace, neboť rumunské orgány zamítají žádosti žadatelů z Afghánistánu zcela paušálně. Dle stěžovatele se v případě prokázání zásadních problémů žadatele v jiném členském státě uplatní stejné pravidlo jako v řízení o udělení mezinárodní ochrany. Postačí tedy jeho věrohodné tvrzení o těchto problémech, které musí případně správní orgán vyvrátit. Stěžovatel tak nemusel prokazovat správním orgánům existenci svých problémů v Rumunsku. Krajský soud pochybil, když aproboval rozhodnutí žalované, které nevyhodnotilo situaci stěžovatele individualizovaně. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu ve výroku I. i rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

[4] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatel byl zajištěn podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců za účelem předání podle nařízení Dublin III. Jediná kasační námitka stěžovatele, byť podrobně rozvedená, obecně spočívá v tom, že jeho předání do Rumunska za účelem pokračování v řízení o udělení mezinárodní ochrany, je nepřípustné, a to s ohledem na čl. 3 bod 2 nařízení Dublin III, neboť azylové řízení v Rumunsku vykazuje systémové vady, přičemž krajský soud tuto skutečnost chybně vyhodnotil.

[8] Podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že [e]*xistují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát*.

[9] K povaze těchto nedostatků je pak třeba uvést, že systémové nedostatky dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III musí dosahovat takové intenzity, aby hrozilo riziko porušení čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Ten stanoví, že [n]*ikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení.*“ Jak přitom vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 - 21, „[d]*eklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností nutně známých zjišťujícímu orgánu jednoznačné, že dotyčný cizinec nemůže být v souladu s cíly dublinského nařízení zajištěn za účelem předání do tohoto členského státu, protože takové předání by bylo v rozporu s lidsko-právními standardy sdílenými všemi členskými státy Evropské unie (viz rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017 - 87).*“

[10] Nejvyšší správní soud považuje za vhodné předně zdůraznit, že stěžovatel žalobou napadl rozhodnutí o prodloužení doby trvání jeho zajištění. Nároky na odůvodnění úvahy o prodloužení zajištění se v takovém případě dle judikatury Nejvyššího správního soudu váží zejména na aktualizaci skutkových okolností a s tím spojené zevrubné vylíčení potřeby prodloužení doby zajištění (srov. rozsudky ze dne 21. 3. 2018, č. j. 2 Azs 33/2018 - 20, či ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 96/2017 - 87).

[11] Co se týče samotné otázky systémových nedostatků azylového řízení ve státě, kam má být cizinec dle nařízení Dublin III následně předán, má správní orgán povinnost se jí výslovně v rozhodnutí o zajištění zabývat i bez námitky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky v daném státě existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti (srov. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29).

[12] Rozšířený senát ve výše označeném rozsudku zdůraznil, že společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu, že všechny státy, které se na něm podílejí, dodržují základní práva a že si členské státy mohou v tomto ohledu vzájemně důvěřovat. Je tedy vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí. Možnost vyvrácení domněnky nicméně neznamená, že jakékoli porušení základního práva určitým členským státem se automaticky dotýká povinnosti členských států dodržovat pravidla pro určení příslušnosti k posouzení žádosti a že do tohoto určitého státu nelze žadatele přemístit. Pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k tomu, aby členskému státu, ve kterém byla podána žádost o azyl, bylo zabráněno v přemístění žadatele do prvně uvedeného státu (blíže viz rozsudek Soudního dvora EU ze dne 21. 12. 2011, ve spojených věcech C-411/10 a C-493/1, *N. S. a další*). Tak tomu může být při závažných excesech, nárazových či naopak dlouhotrvajících nedostatcích v azylovém systému nebo v případě, že s ohledem na konkrétní okolnosti hrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení již samotným přemístěním žadatele.

[13] Nesdělí-li tedy cizinec v řízení o prodloužení zajištění relevantní výhrady či obavy ve vztahu k zemi, kam má být předán, nelze po žalované rozumně požadovat, aby prováděla rozsáhlé dokazování s cílem podrobně zjistit situaci v této zemi. Tato povinnost leží zejména na Ministerstvu vnitra, které závazně rozhoduje o samotném předání. Žalovaná v řízení o prodloužení zajištění musí vycházet zejména z původního rozhodnutí o zajištění (v důsledku návaznosti těchto řízení) a také z obecně známých skutečností o stavu a případných nedostatcích azylového systému dané země, z poznatků ze své úřední činnosti a také z výpovědí zajištěných cizinců.

[14] Z obsahu spisového materiálu Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel ve správním řízení žádné námitky ohledně systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku nenamítal. Z jeho výpovědi je zřejmé, že do Rumunska (resp. Řecka, kde je rovněž veden jako žadatel o mezinárodní ochranu) se odmítal vrátit především proto, že chtěl cestovat dále do Anglie. Přesto se žalovaná na stranách 7 a 8 napadeného rozhodnutí výslovně zabývala tím, zda by případné předání stěžovatele do Rumunska neodporovalo výše citovanému čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Preciznost vypořádání této problematiky pak odpovídá požadavkům nastíněným výše citovanou judikaturou, a to i s přihlédnutím k tomu, že stěžovatel v řízení před žalovanou neuváděl žádné problémy ve vztahu ke

svému pobytu v Rumunsku. Nestěžoval si na nedostatky tlumočení při kontaktu s rumunskými úřady, ani na nedostatek právní pomoci, na nevyhovující podmínky ubytování, na špatnou zdravotní péči či hygienu, ani na jakékoliv jiné zacházení. Předmětnou námitku uplatnil až v žalobě. Nevznesl přitom žádné konkrétní námitky vůči obsahu zpráv, o které žalovaná opřela své závěry o dostatečnosti rumunského azylového systému. Toliko odkázal na zprávu AIDA, z níž citoval ty „nejkřiklavější" problémy.

[15] Krajský soud tuto námitku v napadeném rozsudku vypořádal vzhledem k výše citované judikatuře dostatečně. Zdůraznil, že závěry žalované jsou podložené jí označenými zprávami, jejichž obsah stěžovatel nezpochybnil. Jím namítané problémy rumunského azylového systému, které zmiňuje zpráva AIDA, dle krajského soudu nelze podřadit pod porušení zákazu mučení či nelidského zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Nelze přehlédnout, že stěžovatel v žalobě reprodukoval zprávu AIDA poněkud nepřesně. Nedostatky, o nichž se tato zpráva zmiňuje, automaticky přikládal celému rumunskému azylovému systému, přestože zpráva hovoří o dílčích nedostatcích v některých azylových střediscích, nikoliv o obecných nedostatcích napříč rumunským azylovým systémem. Co se týče namítaných potíží u tlumočení, zpráva AIDA hovoří o nedostatku tlumočníků kurdštiny ve střediscích Galaţi a Rădăuţi a o obecném nedostatek tlumočníků jazyka Tigrinya. Ani v jednom případě se nejedná o jazyk stěžovatele. Dále zpráva označuje některé vyskytnuvší se deficity při tlumočení (vlastní komentáře k překládané výpovědi, tlak na její stručnost apod.). Uvádí však, že se jedná o problémy v případě některých tlumočníků, tyto jevy neoznačuje za běžné a pravidelné. Co se týče právní pomoci, dle zprávy AIDA je tato k dispozici již ve správním řízení a je zajišťována neziskovými organizacemi i Rumunskou národní radou pro uprchlíky (CNRR). Ve všech střediscích je zajištěna prakticky stálá přítomnost právních poradců. Určité problémy s jejich kapacitou zpráva zmiňuje pouze u střediska v Bukurešti. Ve všech střediscích jsou však žadatelům poskytovány minimálně formou letáků v příslušném jazyce informace o řízení, právech a povinnostech, následcích jejich porušování, nedostatku spolupráce se správními orgány i zpětvzetí žádosti. K problémům s výplatou finanční pomoci došlo dle zprávy AIDA pouze ve středisku Timişoara. Zpráva přitom výslovně uvádí, že v oblasti materiální pomoci není s žadateli zacházeno nevýhodněji než s rumunskými občany. V případě nedostatku ubytovacích kapacit je možné žadatelům poskytnout příspěvek na individuální nebo kolektivní ubytování. Žadatelům poskytuje materiální pomoc rovněž Ekumenická asociace církví v Rumunsku (AIDRom). Dle zprávy AIDA trpí některá střediska určitými nedostatky v oblasti dostupnosti čisticích prostředků, stavu sociálních zařízení a kuchyní, nelze však seznat, že by tyto skromnější poměry dosahovaly intenzity mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie. Takové intenzity pak nemohou dosahovat ani nedostatečná koordinace rumunského práva sociálního zabezpečení a rumunského azylového práva či nedostatky integračních programů pro žadatele o mezinárodní ochranu.

[16] Uvedené hodnocení je rovněž v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která se zabývala otázkou hodnocením rumunského azylového systému. Krajský soud na tomto místě zcela přiléhavě odkázal na rozsudky č. j. 2 Azs 33/2018 - 24 a č. j. 4 Azs 141/2018 - 21, v nichž Nejvyšší správní soud neshledal existenci takových nedostatků, které by bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu do Rumunska. Konkrétně v

rozsudku č. j. 4 Azs 141/2018 - 21 uvedl, že: „*námitky uplatněné stěžovatelem, podpořené zprávou* Migrant Integration Center Brasov-Romania *z roku 2016 přiloženou k žalobě (která však stav v Rumunsku nelíčí natolik kriticky, jak to činí stěžovatel), nasvědčují tomu, že rumunský azylový systém není dokonalý a jsou v něm oblasti, které lze zlepšit. To však platí pro prakticky jakýkoli stát EU, jen v různé míře. Tyto nedostatky (i kdyby podstatná část z nich byla skutečně prokázána) nelze ovšem pokládat ve světle výše uvedené judikatury Soudního dvora EU za tak zásadního charakteru, aby je bylo možné posoudit jako systémové nedostatky, nesoucí s sebou riziko nelidského či ponižujícího zacházení pro žadatele o mezinárodní ochranu*.“ Pro úplnost lze dodat, že absenci systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku Nejvyšší správní soud potvrdil (na půdorysu obdobných námitek) rovněž v aktuálních usneseních ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019 - 30, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019 - 37, či ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 Azs 347/2019 - 56.

[17] Kasační soud neshledal důvod pro odchýlení se od uvedené judikatury, a proto se plně ztotožnil se závěry krajského soudu. Zohlednil přitom skutečnost, že stěžovatel brojí proti rozhodnutí o zajištění, kdy dochází k předběžnému posouzení možnosti předání žadatele do jiného členského státu Evropské unie a současně z ničeho nevyplývá, že by byl zranitelnou osobou či osobou se zvláštními potřebami. Při zohlednění zásady vzájemné důvěry, a skutečnosti, že z dostupných informací nevyplývá, že by azylové řízení v Rumunsku vykazovalo systémové nedostatky ve smyslu citované judikatury, které by bránily předání žadatelů o mezinárodní ochranu do této země, totiž nelze než konstatovat, že krajský soud předestřenou právní otázku posoudil správně.

[18] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Zástupcem stěžovatele byl usnesením krajského soudu ze dne 18. 12. 2019 ustanoven Mgr. Ladislav Bárta, advokát, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí stát. Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce stěžovatele nedoložil, že by byl plátcem DPH; za úkon právní služby mu tedy náleží celkem 3 400 Kč. Tuto částku Nejvyšší správní soud vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

pokračování

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu